Dosarul nr. 5r-7405/2022
PIGD: 4-22166789-12-5r-15112022

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

10 aprilie 2024 **mun. Chişinău**

Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani)
Instanţa de judecată în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Cuşcă Liliana
Grefier Zaborot Natalia şi Donos Doina
Cu participarea:
contravenientului Mancuş Liviu
reprezentantul agentului constatator Osadcii Dumitriţa

examinând în şedinţă de judecată publică contestaţia depusă de către contravenientul Mancuş Liviu, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în *****, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022 şi deciziei de sancţionare în baza art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional,

A C O N S T A T A T:

1. La 18 octombrie 2022, de către agentul constatator, Victoria Butuşanu, din cadrul Autorităţii Naţionale de Integritate, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07, în privinţa cet. Mancuş Liviu învinuit de comiterea contravenţiei prevăzută de art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional.

2. Considerând că procesul-verbal este susceptibil de a fi lovit de nulitate, contravenientul Mancuş Liviu, la 02 noiembrie 2022 a depus o contestaţie, prin care a solicitat examinarea legalităţii şi temeiniciei procesului-verbal întocmit în raport cu persoana sa.

Instanţa evidenţiază că, conform art. 448 alin. (1) Cod contravenţional, contravenientul a respectat termenul legal de 15 zile, în interiorul căruia avea dreptul de a depune contestaţie, fapt care permite admiterea spre examinare a acesteia şi analiza legalităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022.

3. Potrivit contestaţiei depuse de către contravenientul Mancuş Liviu, acesta consideră că, procesul-verbal cu privire la contravenţie urmează să fie anulat, motivând că, în fapt, la 07 octombrie 2022, i-a devenit cunoscut faptul că inspectorul de integritate Victoria Butuşanu, a fabricat împotriva sa un proces contravenţional, la pretinsa sesizare a lui Andrei Antonevici, încă şef al Agenţiei Apele Moldovei, precum că nu a depus declaraţia de avere şi interese personale.

Susţine, că la 18 octombrie 2022, inspectorul de integritate Victoria Butuşanu, făcând exces de zel din calitatea sa de agent constatator, a întocmit procesul-verbal nr. 111/07, prin care a decis aplicarea în privinţa sa a unei amenzi în mărime de 3000 lei, pentru pretinsa comitere a contravenţiei prevăzută de alin. (2) art. 330^2 Cod contravenţional.

A indicat că, nu este de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18.10.2022 fabricat împotriva sa din considerentul că, procesul contravenţional a fost iniţiat în baza unor multiple acţiuni de fabricare a precondiţiilor de a nu avea posibilitate de a depune declaraţiile pe averi şi interese. Aceste argumente au fost descrise cu lux de amănunte în explicaţiile şi cererile prezentate către Autoritatea Naţională de Integritate,

dar inspectorul de integritate a neglijat argumentele și probele prezentate și la primirea deciziei a avut o poziție preconceptă de a-l sancționa cu orice preț și de a satisface poziția denunțătorului, care a și fabricat acest proces contravențional.

A prezentat argumente, că declarația pentru anul 2019 nu a putut fi depusă, deoarece la sfârșitul lunii martie 2020, portalul electronic al ANI de depunere a declarațiilor nu era accesibil, ulterior a fost bolnav de Covid-19, apoi a fost declarată stare de urgență în sănătatea publică, a lucrat de la distanță și nu a avut acces la calculatorul de serviciu.

La 16 iulie 2020, prin ordinul falsificat, datat cu data de 13 iulie 2020 a fost eliberat abuziv din funcție și acces în biroul de serviciu nu a avut.

Conform răspunsului Serviciului Tehnologii Informaționale și Securitate Cibernetică nr. 1.4/1070/22 din 01.07.2022, certificatul cheii publice pentru semnătura electronică la solicitarea Agenției „Apele Moldovei" a fost prelungit ultima dată la 08.11.2019 cu termen de valabilitate de un an. În acest sens, semnătura electronică i-a fost valabilă până pe 08.11.2020. Deci pentru anul 2020, care figurează în procesul-verbal în partea descriptivă ca și perioadă a săvârșirii pretinsei contravenții, nu putea să depună declarația în perioada 01.01.2021-31.03.2021, deoarece angajatorul nu îi prelungise cheia semnăturii electronice.

A menționat, că la punctul 5 al procesului-verbal este descris „timpul săvârșirii faptei contravenționale": 31 martie 2020-27 septembrie 2022, dar la punctul 7 este menționat descriptiv că nu a depus Declarația de avere și interese personale pentru anul 2020. Deci, nu este clar cum putea să săvârșească presupusa contravenție de nedepunere a declarației pentru anul 2020 începând cu 31 martie 2020. Această descriere eronată a presupusei contravenții duce la nulitatea absolută a procesului-verbal.

În afară de aceasta, procesul contravențional a fost inițiat și examinat cu grave erori, atât de procedură, cât și faptice. Toate actele preparatorii, începând cu decizia de inițiere a procesului contravențional, nenumărate citații, somații, etc. au fost emise pe persoana Liviu MANCAȘ, pe când el se numește Liviu MANCUȘ. În altă ordine de idei, în acest caz, procesul contravențional a fost inițiat pe o altă persoană, ori a fost poreclit, fiindu-i atribuit un nume de familie schimonosit. Aceste grave erori, la fel servesc temei de nulitate absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție și la clasarea procesului contravențional.

O altă descriere eronată și falsă introdusă în procesul-verbal cu privire la contravenție este descrierea faptică, precum că „Potrivit Notei-raport nr. 22 din 23.05.2022, subiectul declarării Liviu Mancuș a informat angajatorul despre necesitatea de restabilire a semnăturii electronice, abia la data de 23 mai 2022. Această descriere o consideră falsă, deoarece a solicitat angajatorului să-i fie restabilită semnătura electronică odată cu revenirea la serviciu și restabilirea accesului la locul de muncă și la calculatorul de serviciu prin Cererea nr. 7 din 29.03.2022. Cererea nr. 7 din 29.03.2022 a fost prezentată agentului constatator împreună cu alte cereri suplimentare prin care a solicitat să-i fie restabilită semnătura electronică.

A accentuat, că agentul constatator a descris eronat în procesul-verbal, că el a solicitat restabilirea semnăturii electronice abia la 23 mai 2022 prin cererea nr. 22, astfel falsificând baza probatorie a procesului contravențional. Această eroare intenționată, denotă faptul coparticipării agentului constatator împreună cu denunțătorul la fabricarea cu rea credință în scop de răzbunare a procesului contravențional. Faptele de fabricare a dosarului contravențional de către directorul Agenției „Apele Moldovei", Andrei Antonevici, împreună cu alte abuzuri de serviciu săvârșite de către el împotriva sa, au fost denunțate la organele de drept, și la moment sunt examinate în ordine procesual-penală de către OUP al

IP Centru al DP Chişinău. Despre acest fapt agentul constatator a fost pus la curent, dar cu părere de rău a fost neglijat şi a luat o decizie preconceptă.

Menţionează, că la 18.10.2022 la orele 14:00 procedura contravenţională a început cu pronunţarea şi înmânarea deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale sub formă de amendă de 3000 lei. Decizia i-a fost prezentată spre semnătură la orele 14:40 minute, fără să-i fie acordat dreptul de a face cunoştinţă cu materialele din dosarul contravenţional şi fără să-i fie dat spre cunoştinţă procesul-verbal. I-a fost înmânată decizia, apoi după ce i-a fost aplicată amenda, agentul constatator l-a impus să scrie şi să semneze la punctul 9, precum că i-a fost propus apărător de stat, dar şi precum că refuză de apărător de stat.

Nefiind de acord cu aceste indicaţii abuzive, a făcut menţiunea că, apărător de stat i-a fost propus la etapa când deja Decizia de aplicare a sancţiunii contravenţionale i-a fost deja înmânată şi la acea etapă solicitarea apărătorului de stat nu mai avea rost, deoarece examinarea procesului contravenţional de către agentul constatator era deja finisată şi decizia emisă. După înmânarea deciziei, agentul constatator i-a prezentat spre cunoştinţă prima parte a procesului-verbal nr. 111/07 cu primele 7 puncte şi cu ora întocmirii 14:00-14:40. Pe acest proces-verbal a pus semnătura şi a menţionat ora semnării 14:57 şi pe verso ora 14:58, făcând şi menţiunea în el că a fost semnat prin constrângere psihologică.

Inspectorul de integritate i-a înmânat copia de pe el, şi după ce a văzut menţiunile sale a nimicit originalul prin distrugătorul de hârtie. După nimicire, agentul constatator a scos la imprimantă un alt exemplar de proces-verbal, dar deja cu ora întocmirii 14:00-15:20, pe care l-am semnat şi a indicat ora semnării 15:06 şi 15:07 respectiv.

Suplimentar, pe data de 18.10.2022 la ora 14:00 a prezentat inspectorului de integritate un supliment la explicaţiile depuse anterior, dar care a fost neglijat de către inspector şi nu a fost luat în calcul la adoptarea deciziei de aplicare a sancţiunii, astfel în mod flagrant a fost lipsit de dreptul la apărare. Acest document cu probe suplimentare anexate, a fost înregistrat de către inspector în cancelarie sub nr. 8203 din 18.10.2022 abia după finisarea examinării, la ora 15:25.

Totodată, procesul-verbal cu privire la contravenţie este lovit de nulitate şi prin faptul, că la punctul 2 din partea decisivă nu este indicată calea de atac, judecătoria, adresa, etc.

Consideră că argumentele descrise în ansamblu demonstrează cu certitudine nevinovăţia sa, dosarul contravenţional fiind fabricat, iar procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18.10.2022 lovit de nulitate absolută şi pasibil de clasare.

Complementar, a atras atenţia instanţei asupra faptului că procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18.10.2022 nu corespunde prevederilor art. 443 Cod contravenţional, or, acesta nu conţine informaţia despre timpul săvârşirii faptei contravenţionale şi încadrarea juridică a faptei cu descrierea indicilor calificativi ale elementelor constitutive ale pretinsei contravenţii. Astfel, la caz sunt aplicabile prevederile art. 445 Cod contravenţional, care prevede că neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind încadrarea juridică a faptei contravenţionale săvârşite şi a datei comiterii acesteia, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

În drept, şi-a întemeiat contestaţia pe prevederile art. 34, 443, 445, 448 din Codul contravenţional, solicitând să fie admisă contestaţia şi să fie stabilită nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18.10.2022.

4. Petiţionarul Mancuş Liviu fiind prezent în şedinţa de judecată a solicitat admiterea integrală a contestaţiei reiterând argumentele de fapt şi de drept indicate în contestaţia

depusă. Solicitând anularea procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022 şi deciziei de sancţionare în baza art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional

5. Reprezentantul agentului constatator, Osadcii Dumitriţa fiind prezentă în şedinţa de judecată a susţinut integral procesul-verbal cu privire la contravenţie, solicitând respingerea contestaţiei depuse de către Mancuş Liviu, cu menţinerea integrală a deciziei de sancţionare în procesului-verbal cu privire la contravenţie.

6. Audiind participanţii în proces şi examinând materialele cauzei în raport cu normele legale aplicabile speţei instanţa de judecată consideră contestaţia depusă de Manucuş Liviu, pasibilă admiterii, din alte considerente decât cele invocate în contestaţie, din următoarele motive.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 şi deciziei agentului constatator din 18 octombrie 2022, în perioada 31 martie 2020 – 27 septembrie 2022, locul de muncă - şef Direcţie Alimentare şi Canalizare, Agenţia „Apele Moldovei":

Autoritatea Naţională de Integritate a fost sesizată în legătură cu lipsa declaraţiilor de avere şi interese personale pe portalul https://portal-declaratii.ani.md/ a Declaraţiilor de avere şi interese personale ale subiectului ***Liviu MANCUŞ - şef al Direcţiei Alimentare şi Canalizare din cadrul Agenţiei „Apele Moldovei".***

Conform datelor extrase din sistemul informaţional e-Integritate, s-a constatat că, subiectul declarării Liviu MANCUŞ nu a depus Declaraţia de avere şi interese personale, deţinând funcţia de şef al Direcţiei Alimentare şi Canalizare din cadrul Agenţiei „Apele Moldovei", pentru anul 2020.

În cadrul examinării cauzei contravenţionale, a fost reţinut că, Prin Actul de predare-primire din 15.01.2018 Agenţia „Apele Moldovei" a preluat de la Î.S. „Centrul de telecomunicaţii speciale", certificatele calificate ale cheilor publice pentru angajaţii din cadrul Agenţiei „Apele Moldovei", inclusiv cheia publică a subiectului declarării Liviu MANCUŞ.

Potrivit copiei Registrului de evidenţă a cheilor electronice a colaboratorilor din cadrul Agenţiei Apele Moldovei" subiectul declarării Liviu MANCUŞ a recepţionat contra-semnătură cheia publică la data de 06.03.2018.

Prin Ordinul nr. 121p din 13.07.2020 emis de către Agenţia „Apele Moldovei" subiectul declarării Liviu MANCUŞ a fost demis din funcţia de şef Direcţia Alimentare cu Apă şi Canalizare, fiind încetate raporturile de serviciu începând cu data de 14.07.2020.

Prin Ordinul nr. 84-p din 23 iunie 2021 cu privire la retragerea ordinului Agenţiei „Apele Moldovei" nr. 121p din 13.07.2020 cu privire la demisie, a fost retras cu efect retroactiv Ordinul Agenţiei „Apele Moldovei" nr. 121p din 13.07.2020 cu privire la demisia subiectului Liviu MANCUŞ.

Potrivit confirmării Serviciului Tehnologii Informaţiei şi Securitate Cibernetică, nr. 1.4/1070/22 din 01.07.2022, în perioada anilor 2018-2022, I.P.„STISC" în calitate de prestator de servicii de certificare acreditat, pe numele Liviu MANCUŞ au fost eliberate următoarele cheii publice:

1) La data de 31.03.2018 a fost emis certificatul cheii publice pentru semnătura electronică avansată calificată, în calitate de subiect al declarării averii şi a intereselor personale, cu perioada de valabilitate 1 an, în baza solicitării parvenite din partea Agenţiei „Apele Moldovei";

2) La data de 20.11.2019 a fost emis certificatul cheii publice pentru semnătura electronică avansată calificată, în calitate de subiect al declarării averii şi a intereselor

personale, cu perioada de valabilitate 1 an, în baza solicitării parvenite din partea Agenției „Apele Moldovei";

3) La data de 08.11.2019 a fost emis certificatul cheii publice pentru semnătura electronică avansată calificată în calitate de subiect al declarării averii și a intereselor personale, cu perioada de valabilitate de 1 an, în baza solicitării parvenite din partea Agenției „Apele Moldovei".

Astfel, la data preconizată, subiectul Liviu MANCUȘ dispunea de semnătura electronică pentru a depune Declarația de avere și interese personale.

În concordanță cu înscrisul probatoriu a cauzei contravenționale, nr. 06-04/0853 din 26.07.2022 formulată de către Serviciul Resurse Umane din cadrul Agenției „Apele Moldovei", subiectul Liviu MANCUȘ la eliberarea din funcție prin demisie conform ordinul nr. 121-p din 13.07.2020 a fost înștiințat despre obligativitatea depunerii declarației de avere și interese personale și despre obligativitatea returnării dispozitivului criptografic pentru utilizarea semnăturii electronice după depunerea declarației de avere și interese personale la încetarea raporturilor de serviciu, acest fapt însă nu s-a produs.

La revenirea subiectului declarării la serviciu, conform Ordinului nr. 84-p din 23.06.2021 și a Deciziei Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului expediate prin scrisoarea nr. 04/1-05/2135 din 17.06.2021 în baza Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 09.03.2021, ținând cont de faptul că subiectul declarării Liviu MANCUȘ nu a returnat cheia publică pentru semnătura electronică avansată calificată la demisia din funcție, a fost anunțat verbal de obligativitatea de a depune Declarația de avere și interese personale, nefiind necesar de a se solicita un nou certificat a cheii publice la revenirea ulterioară în funcție de la I.P. Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică", deoarece subiectul deținea cheia publică pentru semnătură electronică avansată calificată, susținând că „nu găsește dispozitivul și va depune declarația după ce-l găsește", însă după 5 zile de la revenirea sa la serviciu, subiectul declarării vizat și-a luat concediu anual de odihnă începând cu data de 01.07.2021 în care s-a aflat până la data de 08.08.2021, după care începând cu data de 09.08.2021 până la data de 03.02.2021 se afla în concediu medical. După revenirea la serviciu acesta a fost atenționat repetat despre obligativitatea depunerii declarației de avere și interese personale. Însă, acesta a ignorat din nou acest lucru ieșind din nou în concediu anual, începând cu data de 11.02.2022 până la data de 25.03.2022, inclusiv.

În conformitate cu art. 34 alin. c) Legea nr. 91 din 27.06.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic (în vigoare la acel moment), subiectul Liviu MANCUȘ avea obligativitate de a solicita imediat suspendarea valabilității certificatului cheii publice sau revocarea acestuia în cazul în care: a) a pierdut cheia privată; b) are motive să creadă că a fost încălcată confidențialitatea cheii private; c) informațiile cuprinse în certificatul cheii publice nu corespund realității [...].

Potrivit Notei-raport nr.22 din 23.05.2022, subiectul Liviu MANCUȘ a informat angajatorul despre necesitatea de restabilire a semnăturii electronice, abia la data de 23 mai 2022.

La fel, subiectul declarării Liviu MANCUȘ a depus Declarația de avere și interese personale abia la data de 27 septembrie 2022, ulterior somației efectuate de către agentul constatator.

Din care acțiuni/inacțiuni au fost încălcate prevederile:

1) Articolul 5 din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, care reglementează că, Declarația de avere și interese personale (denumită în

continuare declarație) reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie.

(2) Subiecții declarării sunt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare averea și interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la prezenta lege.

(3) Declarația este un act public, cu excepția informațiilor prevăzute la art. 9 alin. (2) și (3), iar informațiile conținute în declarație nu pot fi utilizate în scopuri publicitare.

(4) Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Astfel, prin acțiunile descrise cet. Mancuș Liviu a comis contravenția prevăzută de articolul 330[2] alin. (2) Cod Contravențional al Republicii Moldova: *Nedepunerea declarației de avere și interese personale de către persoana obligată să o depună, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale.*

În conformitate cu art. 8 alin. (2) din Codul contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

De asemenea, conform prevederilor art. 458 alin. (1) Cod Contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

În materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*a se vedea Ziliberberg împotriva Moldovei, § 35, din 01 februarie 2005; Angel împotriva României, § 52, din 04 octombrie 2007 sau Ozturk împotriva Germaniei din 21 februarie 1994*).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator.

Astfel, pentru respectarea garanțiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție,

prevăzută de art. 6 § 2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, instanţa de judecată va verifica legalitatea şi temeinicia procesului verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022, încheiat de către agentul constatator şi sancţiunea aplicată.

În speţă, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022, contravenientul Mancuş Liviu a fost sancţionat contravenţional, reţinându-se în sarcina sa săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 330^2 alin. (2) din Codul contravenţional.

Potrivit art. 5 alin. (1)-(4) din Legea 133/2016 privind declararea averii şi intereselor personale, Declaraţia de avere şi interese personale (denumită în continuare declaraţie) reprezintă un act personal şi irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie. Subiecţii declarării sunt obligaţi, în condiţiile prezentei legi, să îşi declare averea şi interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la prezenta lege. Declaraţia este un act public, cu excepţia informaţiilor prevăzute la art. 9 alin. (2) şi (3), iar informaţiile conţinute în declaraţie nu pot fi utilizate în scopuri publicitare. Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declaraţiei, precum şi pentru veridicitatea şi deplinătatea informaţiilor o poartă persoana care o depune.

În conformitate cu prevederile art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional, *nedepunerea declaraţiei de avere şi interese personale de către persoana obligată să o depună*, se sancţionează cu amendă de la 60 la 90 de unităţi convenţionale.

Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerinţele prevăzute de lege sub sancţiunea nulităţii absolute, instanţa denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât şi din oficiu de către instanţă întru asigurarea respectării principiului legalităţii şi dreptăţii, consacrate expres în art. 5 şi 7 din Codul contravenţional.

Legea contravenţională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenţie într-o anumită forma „*ad validitatem*", cu respectarea tuturor prescripţiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigenţelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravenţional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenţie prin prisma art. 445 al Codului contravenţional.

Instanţa de judecată reţine că, procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022 a fost întocmit şi perfectat în prezenţa făptuitorului, cu specificarea drepturilor şi obligaţiilor prevăzute de art. 378 şi 384 din Codul contravenţional.

La fel, în procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022 este consemnat dreptul făptuitorului de a-şi invita un apărător, de a solicita un interpret sau de a-şi prezenta obiecţii şi probe suplimentare, utilizat de petiţionar în condiţiile examinării contestaţiei în faţa instanţei de judecată, inclusiv prin prezentarea propriilor versiuni.

Din cercetarea procesului-verbal cu privire la contravenţie, instanţa constată că agentul constatator a respectat prevederile art. 443 alin. (1) lit. a)-h) din Codul contravenţional şi a inserat data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii, calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care

stabileşte identitatea persoanei, fapta contravenţională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie; încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei; menţiunea prin semnătură despre aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art.384 şi 387, obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional le aduce în apărarea sa, precum şi informaţii despre instituţia bancară şi despre modul de plată a amenzii, iar decizia de remitere a cauzei este stipulată clar şi descifrabil.

Totodată, agentul constatator a descris în conţinutul actului fapta contravenţională, formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale şi să prevadă, în mod rezonabil, în funcţie de circumstanţele cauzei, consecinţele acestei conduite, astfel instanţa nu a constatat incertitudini la descrierea faptei şi persoanei.

În acelaşi context, instanţa reiterează că procesul-verbal cu privire la contravenţie, în sensul art. 442 Cod contravenţional, este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul, iar procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui, or, în atare circumstanţe, se concluzionează că, în procesul verbal cu privire la contravenţie este necesar de a fi descrisă fapta, în aşa fel ca învinuirea formulată să fie clară făptuitorului.

În aceste condiţii, instanţa de judecată atestă că, procesul-verbal a fost întocmit cu respectarea tuturor dispoziţiilor legale, astfel încât consemnările făcute de către agentul constatator în cuprinsul acestuia referitoare la situaţia de fapt beneficiază de prezumţia de veridicitate, prezumţie simplă care poate fi combătută prin orice mijloc de probă.

În această privinţă, instanţa de judecată consideră necesar de a face referire la punctul 38 din Hotărârea Curţii Constituţionale nr. 32 din 29 noiembrie 2018 privind excepţia de neconstituţionalitate a articolelor 445 şi 461 din Codul contravenţional, potrivit căruia „*Procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act administrativ, care emană de la o autoritate publică, dotată cu competenţa de a constata şi de a sancţiona faptele contravenţionale, se bucură de prezumţiile de legalitate, de autenticitate şi de veridicitate. De asemenea, acesta este executoriu*".

În situaţia în care procesul-verbal cu privire la contravenţie, legal întocmit, se bucură de prezumţia legalităţii, iar cumulul de probe acumulate de către agentul constatator demonstrează fără echivoc comiterea de către cet. Mancuş Liviu a acţiunilor ilicite prevăzute la art. 330^2 alin. (2) din Codul contravenţional, de către instanţă nu sunt temeiuri de a pune la îndoială corectitudinea acţiunilor agentului constatator şi legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie.

7. Sub aspectul temeiniciei procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022, instanţa menţionează că forţa probantă a proceselor-verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanţa fiecărui mijloc de probă, însă instanţa are obligaţia de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează şi apreciază probatoriul (*cauza Bosoni împotriva Franţei, hotărârea din 7 septembrie 1999*).

În conformitate cu art. 425 alin. (1) şi (2) Cod contravenţional, probele sunt elemente

de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

La fel, instanţa reţine că legiuitorul, în art. 442 alin. (1) din Codul contravenţional, a definit procesul-verbal cu privire la contravenţie, ca fiind un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul, iar subsecvent, a fost legiferat şi faptul că, procesul verbal cu privire la contravenţie se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Interpretând prevederile art. 425 alin. (2) în coroborare cu art. 442 alin. (1) din Codul contravenţional, rezultă că procesul-verbal cu privire la nr. 111/07 din 18 octombrie 2022, face dovada cu privire la încadrarea în drept şi situaţia de fapt stabilită de către agentul constatator, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar.

Analizând materialele cauzei instanţa de judecată constată că în speţă, agentul constatator a examinat probe aduse atât în susţinerea vinovăţiei făptuitorului cât şi argumentele, înscrisurile prezentate de către Mancuş Liviu în susţinerea nevinovăţiei sale, înscrisuri care au fost cercetate şi în instanţa de judecată după cum urmează: *procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022,* întocmit în privinţa cet. Mancuş Liviu în baza art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional; *suplimentul la explicaţiile depuse anterior de către Liviu Mancuş; plângerea penală; răspunsul nr. 7802 din 30.09.2022* a Casei Naţionale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova; *solicitarea* expediată de către Agenţia „Apele Moldovei" în adresa Ministerului Sănătăţii a Republicii Moldova; *nota de informare* depusă de Mancuş Liviu în adresa Agenţiei „Apele Moldovei"; *citaţia contravenţională şi avizul de recepţie; răspunsul nr. 06-04/0853 din 26.07.2022* a Inspectoratului de Integritate la solicitarea nr. 04-07/4092 din 18.07.2022 a cet. Mancuş Liviu; *nota din 26.07.2022; notă explicativă a cet. Mancuş Liviu; copiile declaraţiilor de avere şi interese personale; certificatul de concediu medical; cererea cet. Mancuş Liviu; informaţie din banca centrală de date a cadastrului bunurilor imobile; certificate de concediu medical*; *cererea cet. Mancuş Liviu în adresa Directorului Agenţiei „Apele Moldovei" din 06.06.2022; cererea suplimentară a cet. Mancuş Liviu în adresa Directorului Agenţiei „Apele Moldovei" din 29.09.2022; răspunsul Agenţiei „Apele Moldovei" din 26 septembrie 2022, cu anexă; copia plângerii depuse de cet. Mancuş Liviu; copia declaraţiei de avere şi interesele personale pentru anul 2020, semnată la data de 29.09.2022; Act de primire-predare a Cheii publice pentru semnătură electronică avansată calificată; două facturi fiscale*; *copia unui plic; răspuns din 26 mai 2022; demersul către conducerea Agenţiei „Apele Moldovei"; răspuns din 26 mai 2022; cerere de revocare a certificatului cheii publice din 08 iunie 2022; cerere de restabilire a valabilităţii certificatului cheii publice din 28 iunie 2022; xerocopia unei bancnote de 10 şi 100, pe ambele părţi; Notă raport; solicitarea Agenţiei „Apele Moldovei"*

către Autoritatea Națională de Integritate; cerere de la Mancuș Liviu; notă înregistrată la 30 martie 2022; extras din poșta electronică de serviciu; *cerere de la Mancuș Liviu; nota-raport a cet. Mancuș Liviu; Ordinul nr. 121-p din 13 iulie 2020* privind încetarea raportului de serviciu a cet. Mancuș Liviu; *Ordinul nr. 84-p din 23 iunie 2021* prin care se retrage cu efect pentru trecut și se restabilește Mancuș Liviu în funcția deținută; *scrisoare*; *Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rășcani) din 09 martie 2021*; *Ordinul nr. 87-p din 30 iunie 2021* privind acordarea concediului anual de odihnă cet. Mancuș Liviu; *Ordinul din 08 februarie 2022* privind acordarea concediului anual de odihnă cet. Mancuș Liviu; *citația contravențională cu avizul de recepție anexă; scrisoare; citația contravențională cu avizul de recepție anexă; proces-verbal cu privire la audiere din 01 iulie 2022; scrisoare; facturi fiscale; extras din poșta electronică; Ordinul nr.84-p din 23 iunie 2021* privind restabilirea în funcție cet. Mancuș Liviu; *Decizia; cererea cet. Mancuș Liviu; note-raport a cet. Mancuș Liviu; demersul cet. Mancuș Liviu; răspunsul directorului Agenției „Apele Moldovei"; cerere de revocare a certificatului cheii publice; cerere de restabilire a valabilității certificatului cheii publice; xerocopia unei bancnote de 10 și 100, pe ambele părți; raport de serviciu; copiile declarațiilor de avere și interese personale; răspunsul IP „STISC"; extras din poșta electronică; ordinul nr. 121-p din 01.07.2013; cererea prealabilă din 01.07.2022; ordinul nr. 93-p din 03.06.2022; citația nr. 04-07/3498 din 20.06.2022; cererea cet. Mancuș Liviu; notă-raport a cet. Mancuș Liviu din 23.05.2022; răspuns din 26 mai 2022; extras din ziarul Timpul; citație nr. 04-07/2721 din 17.05.2022; confirmări; cerera cet. Mancuș Liviu; Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 09 martie 2021; răspunsul nr. 06-04/0367 din 30.03.2022; Registrul de evidență a cheilor electronice a colaboratorilor din cadrul Agenției „Apele Moldovei"; Act de predare-primire; Evidența cheilor electronice a Angajaților AAM; Ordinul din 15.06.2021; cererea cet. Mancuș Liviu din 31.03.2022; Scrisoarea nr. 04-06/2060 din 08.04.2022; scrisoarea nr. 04-07/1508 din 18.03.2022; scrisoarea nr. 04-07/1809 din 18.03.2022; Autosesizarea nr. 47/06; sesizarea Agenției „Apele Moldovei"*.

Sub aspectul temeiniciei procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța evidențiază că forța probantă a proceselor-verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul (*cauza Bosoni împotriva Franței, hotărârea din 7 septembrie 1999*).

Astfel, persoana învinuită are dreptul la un proces echitabil, conform art. 374 – 382 al Codului contravențional, în cadrul căruia să utilizeze orice mijloc de probă și să invoce orice argumente pentru dovedirea împrejurării că situația de fapt din procesul-verbal cu privire la contravenție nu corespunde modului de desfășurare a evenimentelor, iar sarcina instanței de judecată este de a respecta limita proporționalității între scopul urmărit de autoritățile statului de a nu rămâne nesancționate acțiunile antisociale prin impunerea unor condiții imposibil de îndeplinit și respectarea dreptului la apărare al persoanei sancționate contravențional.

În această ordine de idei, sub aspectul temeiniciei procesului-verbal cu privire la contravenție și probelor acumulate, instanța conchide că, față de probele administrate în cauză, prezumția de legalitate a actului administrativ din care decurge prezumția de autenticitate și prezumția de veridicitate, nu au fost răsturnate în cazul de față, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constatată pe baza constatărilor personale a agentului constatator, dar și a probelor acumulate, iar făptuitorul Mancuș Liviu, având

acest drept, nu a administrat alte probe suplimentar celor în acuzarea sa, din care să rezulte o situaţie de fapt contrară celei reţinute prin procesul-verbal cu privire la contravenţie, deşi i s-a creat cadrul necesar şi suficient în acest sens.

Instanţa de judecată reţine că probele anexate la materialele cauzei şi cercetate în şedinţa de judecată, coroborează cu informaţia specificată în actul de acuzare (procesul-verbal cu privire la contravenţie). În condiţiile enunţate, instanţa de judecată apreciază că faptele specificate în procesul-verbal cu privire la contravenţie şi-au găsit confirmare.

În speţă, săvârşirea faptei reţinute în sarcina cet. Mancuş Liviu, se confirmă prin procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022 în care sunt reflectate constatările agentului constatator, care coroborează cu probele anexate la materialele cauzei contravenţionale.

În consecinţă, în acţiunile lui Mancuş Liviu sunt întrunite atât semnele obiective cât şi subiective, stabilite de legea contravenţională, ce califică fapta prejudiciabilă drept contravenţie.

Instanţa constată că în raport cu cele enunţate, art. 425 alin. (2) Cod contravenţional cuprinde dispoziţii exprese cu privire la forţa probantă a procesului-verbal cu privire la contravenţie şi altor probe acumulate, fiind reglementat că, în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

Astfel, verificând în cumul totalitatea probelor administrate şi apreciindu-le în conformitate cu art. 425 Cod contravenţional, din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii şi coroborării lor în ansamblu, reieşind din normele legale expuse supra, instanţa de judecată concluzionează că, acţiunile lui Mancuş Liviu, corect au fost calificate conform semnelor contravenţiei prevăzute de art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional.

Din ansamblul de probe administrate, instanţa de judecată conchide că acestea sunt suficiente pentru a stabili că fapta există, constituie contravenţie şi a fost săvârşită de contravenient şi denotă credibilitate constatărilor personale ale agentului constatator cu privire la caz.

Instanţa de judecată raportând împrejurările de fapt stabilite la circumstanţele de drept descrise, apreciază procesul-verbal cu privire la contravenţie ca fiind legal întocmit, cu respectarea tuturor exigenţelor stabilite de legea contravenţională, inclusiv cu respectarea art. 443 Cod contravenţional, or, în măsura în care procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022 nu este afectat de vicii de legalitate, valoarea sa probatorie nu trebuie exclusă, care fiind coroborat cu probele acumulate, în ansamblu se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială şi dovedesc cert comiterea contravenţiei imputate petiţionarului.

8. Cu referire la argumentele petiţionarului indicate în contestaţie, instanţa le apreciază critic, or, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din

18 octombrie 2022, a fost constată săvârșirea de către cet. Mancuș Liviu a faptei contravenționale prevăzute la ar. 330[2] alin. (2) Cod contravențional, și anume nedepunerea declarației de avere și interese personale de către persoana obligată să o depună.

Conform prevederilor art. 5 alin. (1), (2), (4) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale, declarația de avere și interese personale (denumită în continuare declarație) reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie. Subiecții declarării sunt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare averea și interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la prezenta lege. **Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației,** precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor **o poartă persoana care o depune.**

Potrivit art. 6 alin. (1), (4) al aceleiași Legi, declarația se depune anual, până în data de 31 martie, indicându-se veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b)–m) la data depunerii declarației. După încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă ori de serviciu, subiectul declarării este obligat să depună declarația în termen de 30 de zile de la data încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu. În declarație se vor indica veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal curent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b)–m) la data depunerii acesteia.

Iar în conformitate cu prevederile art. 7 (1) din Legea nr. 133 din 17.06.2016, subiectul declarării este obligat să depună declarația în formă electronică prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1. Semnarea declarației în formă electronică se efectuează prin utilizarea semnăturii electronice emise în condițiile legii. Semnăturile electronice sunt eliberate subiecților declarării cu titlu gratuit, în modul stabilit de către Guvern, cu excepția semnăturilor electronice ale subiecților declarării averii și intereselor personale indicați la art. 3 lit.e2) – e5), care sunt achiziționate în mod individual de către aceștia.

Astfel, din materialele cauzei contravenționale se atestă că cet. Mancuș Liviu, în calitatea sa de subiect al declarării care are obligația de a depune declarația conform prevederilor Legii privind declararea averii și a intereselor personale, nu a depus Declarația de avere și interese personale pentru anul 2020, deși avea obligația imperativă instituită de lege de a depune declarația.

Mai mult ca atât, deși cet. Mancuș Liviu a invocat că i s-au creat anumite impedimente în procesul depunerii declarației, instanța constată că, deși Mancuș Liviu conform Actului de predare-primire a Cheii publice pentru semnătura electronică avansată calificată, a primit cheia publică la data de 29 iunie 2022, ora 12:10, acesta a depus Declarația de avere și interese personale abia la data de 27 septembrie 2022, peste aproximativ 3 luni.

Prin urmare instanța apreciază argumentele invocate de către petiționar drept declarative și ca o modalitate de a evita răspunderea pentru fapta contravențională comisă.

Deși cet. Mancuș Liviu invocă în calitate de motiv al nulității procesului-verbal cu privire la contravenție faptul că, agentul constatator eronat a indicat în procesul-verbal cu privire la contravenție precum că, potrivit Notei-raport nr. 22 din 23.05.2022, subiectul declarării Liviu Mancuș a informat angajatorul despre necesitatea de restabilire a

semnăturii electronice, abia la data de 23 mai 2022, indicând că această menţiune este falsă, deoarece a solicitat angajatorului să-i fie restabilită semnătura electronică odată cu revenirea la serviciu şi restabilirea accesului la locul de muncă şi la calculatorul de serviciu prin Cererea nr. 7 din 29.03.2022. Instanţa constată că, cet. Liviu Mancuş a fost restabilit în funcţia pe care a deţinut-o prin ordinul nr. 84-p din 23 iunie 2021, ulterior cet. Mancuş Liviu la 29 martie 2022 a înaintat către Directorul adjunct al Agenţiei „Apele Moldovei", Radu Cazacu, cerere potrivit conţinutului căreia Mancuş Liviu a solicitat dispunerea reperfectării semnăturii electronice şi repetarea flas-ului, invocând că din masa de serviciu i-a dispărut stick-ul. Ulterior la data de 23 mai 2022, aproximativ peste două luni, cet. Mancuş Liviu a înaintat directorului Agenţiei „Apele Moldovei", Antonevici Andrei, notă-raport, solicitând dispunerea Serviciului Resurse Umane să îi restabilească semnătura electronică în regim de urgenţă.

Însă, conform prevederilor art. 34 din Legea nr. 91 din 27.06.2014 privind semnătura electronică şi documentul electronic, Titularul certificatului cheii publice este obligat: a) să asigure condiţiile necesare pentru excluderea accesului unei alte persoane la cheia sa privată; b) să nu utilizeze cheia privată pentru crearea semnăturii electronice dacă are motive să presupună că este încălcată confidenţialitatea cheii private; c) să solicite imediat suspendarea valabilităţii certificatului cheii publice sau revocarea acestuia în cazul în care: – a pierdut cheia privată; – are motive să creadă că a fost încălcată confidenţialitatea cheii private; – informaţiile cuprinse în certificatul cheii publice nu corespund realităţii.

Astfel, potrivit prevederilor legale citate titularului certificatului cheii publice, la caz Liviu Mancuş, urma să excludă accesul altor persoane la cheia sa privată şi imediat să anunţe angajatorul despre dispariţia cheii private şi necesitatea reperfectării semnăturii electronice, acţiune ce nu a fost realizată de către cet. Mancuş Liviu, or, instanţa subliniază că răspunderea pentru depunerea declaraţiei o poartă subiectul declarării. Prin urmare Mancuş Liviu urma să efectueze personal toate măsurile necesare în vederea restabilirii cheii în termeni cât mai restrânşi, inclusiv şi să se adreseze personal către I.P. „STISC".

Cu referire la argumentul contravenientului precum că, toate actele preparatorii, începând cu decizia de iniţiere a procesului contravenţional, nenumărate citaţii, somaţii, etc. au fost emise pe persoana Liviu MANCAŞ, pe când el se numeşte Liviu MANCUŞ, astfel, procesul contravenţional a fost iniţiat pe o altă persoană, ori a fost poreclit, fiindu-i atribuit un nume de familie schimonosit, iar aceste grave erori servesc temei de nulitate absolută a procesului-verbal cu privire la contravenţie şi la clasarea procesului contravenţional, instanţa îl apreciază critic, or, potrivit materialelor contravenţionale cet. Mancuş Liviu a recepţionat corespondenţa poştală. Potrivit art. 22 alin. (1), (3) Cod civil, se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informaţii într-un scop juridic. Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar.

Astfel, cu referire la această eroare, instanţa consideră că prin aceasta nu a fost afectat anume în mod esenţial vreun drept al petiţionarului, din moment ce petiţionarul a recepţionat corespondenţa, or, în mod analogic şi Curtea Constituţională a menţionat că admiterea unor omisiuni neînsemnate în mod evident ar fi irelevante sau insignifiante în raport cu fondul cauzei, deoarece în asemenea situaţii ar fi imposibil de susţinut că statul şi-a mai onorat obligaţiile procedurale pozitive de a investiga efectiv şi de a-i pedepsi pe cei vinovaţi (*par. 41 din Hotărârea Curţii nr. 32 din 29 noiembrie 2018, prin care s-au declarat neconstituţionale articolul 445 şi textul „şi 445" din articolul 461 ale Codului contravenţional*), iar respectiv, în opinia instanţei, făptuitorul nu a fost privat de dreptul la

apărare, având posibilitatea exercitării tuturor drepturilor sale garantate prin art. 384 din Codul contravenţional, în faţa unei instanţe, până la adoptarea unei soluţii.

Cu referire la argumentul petiţionarului precum că, a semnat procesul-verbal cu privire la contravenţie prin constrângere psihologică, fiind-ui încălcat dreptul la apărare, totodată indicând că inspectorul de integritate după ce a văzut menţiunile sale pe procesul-verbal a nimicit originalul prin distrugătorul de hârtie, iar după nimicire a scos la imprimantă un alt exemplar de proces-verbal, instanţa le apreciază drept declarative, or, la pct. 9 intitulat „Reprezentant legal/avocat" din procesul-verbal cu privire a contravenţie, cet. Mancuş Liviu a indicat că, „apărător de stat nu mi-a fost asigurat", indicând că „mi-a fost explicat dreptul la apărare, la etapa actuală nu am avut posibilitate de a angaja un avocat".

Conform prevederilor art. 378 alin. (2) Cod contravenţional, pe parcursul procesului contravenţional, părţile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat), astfel, este dreptul persoanei de a fi asistată de un avocat, şi nicidecum nu este o obligaţie a agentului constatator de a asigura persoanei în privinţa căreia s-a pornit un proces contravenţional un avocat.

Iar ce ţine de argumentul că, la punctul 2 din partea dispozitivă a procesului-verbal nu este indicată calea de atac, judecătoria, adresa, etc, instanţa reţine că, potrivit prevederilor art. 443 alin. (9) Cod contravenţional, partea rezolutivă a procesului-verbal cuprinde decizia agentului constatator de sancţionare, de încetare a procesului contravenţional sau de remitere a cauzei funcţionarului abilitat sa examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator sau autorităţii competente să soluţioneze cauza contravenţională, ori în instanţa de judecată, cu recomandarea, în toate cazurile, dacă consideră necesar, privind sancţionarea sau privind încetarea procesului, indicându-se şi termenul de contestare în instanţa de judecată, astfel, se reţine că la pct. 2 din partea dispozitivă a procesului-verbal este indicat că, se informează persoana în privinţa căreia a fost întocmit Procesul-verbal cu privire la contravenţie despre dreptul de a contesta decizia agentului constatator în termen de 15 zile de la data primirii copiei de pe decizie.

Astfel, instanţa reţine că, faţă de probele administrate în cauză, de prezumţia de legalitate şi temeinicie a actului administrativ, din care decurge prezumţia de autenticitate şi prezumţia de veridicitate, care nu au fost răsturnate în cazul de faţă, iar în condiţiile în care săvârşirea faptei contravenţionale a fost constatată inclusiv pe baza constatărilor personale a agentului constatator şi a probelor acumulate, iar făptuitorului Mancuş Liviu i-a fost dată posibilitatea de a face dovada contrarie celor consemnate în procesul-verbal, inclusiv de a prezenta obiecţii atât la momentul întocmirii procesului-verbal, cât şi în şedinţă de judecată, obiecţiile invocate de făptuitor instanţa le apreciază critic, ca o modalitate de a evita răspunderea pentru fapta comisă, motiv pentru care instanţa consideră că nu au fost răsturnate aceste prezumţii de care se bucură procesul-verbal cu privire la contravenţie.

Or, procesul-verbal cu privire la contravenţie nu este un simplu act de acuzare, întrucât conţine şi constatarea faptei făcută personal de agentul constatator, precum şi sancţiunea aplicată, iar astfel, acest act nu numai că nu este lipsit de forţă probantă, dar face dovada situaţiei de fapt până la proba contrară, care trebuie făcută inclusiv de făptuitor.

În concluzie, fapta reţinută este probată cu ajutorul prezumţiei de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022, actul fiind

emis cu respectarea tuturor condiţiilor de fond şi de formă prevăzute de lege, dar şi cu prezumţia de veridicitate, adică reflectă în mod real ceea ce a stabilit autoritatea emitentă, prezumţii consacrate expres în art. 425 alin. (2) şi 442 alin. (1) Cod contravenţional, care în opinia instanţei, pot fi considerate legale, în sensul pe care inclusiv instanţa europeană îl dă acestei noţiuni (*Salabiaku împotriva Franţei, hotărârea din 7 octombrie 1988, par. 28; Telfner împotriva Austriei, hotărârea din 20 martie 2001, par. 16*).

Conjunctura relatată a fost admisă de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului şi în Decizia (*Haiducu şi alţii contra României din 13 martie 2012*), în care a fost statuat că, în materia circulaţiei rutiere, prevederile art. 6 par. 2 din Convenţie nu se opun aplicării unui mecanism care ar instaura o prezumţie relativă de conformitate a procesului-verbal cu realitatea, prezumţiei fără de care ar fi practic imposibil să sancţionezi încălcările legislaţiei în materie de circulaţie rutieră, intrând în competenţa poliţiei.

La fel, instanţa de judecată consideră oportun de a preciza că, prezumţiile bazate pe fapte sau legi operează în toate sistemele de drept şi nu sunt interzise de Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, în măsura în care statul respectă limitele rezonabile, având în vedere importanţa scopului urmărit, dar şi respectarea dreptului la apărare.

Instanţa precizează că în mod evident, nu există dubii în privinţa celor constatate de către agentul constatator, atâta timp cât, prin autoritatea ce i s-a conferit, acesta are obligaţia să-şi dea interesul pentru respectarea întocmai a prevederilor legale.

În raport cu normele legale sus enunţate şi cu situaţia faptică reţinută, potrivit materialelor prezentate, instanţa de judecată conchide că, vinovăţia lui Mancuş Liviu în săvârşirea contravenţiei prevăzută de art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional, a fost dovedită incontestabil.

9. În conformitate cu art. 462 alin. (5) din Codul contravenţional, atunci când examinează cauza contravenţională, instanţa de judecată trebuie să pronunţe una din aceste două soluţii:

a) soluţia privind încetarea procesului contravenţional; sau

b) soluţia cu privire la vinovăţia persoanei de săvârşirea contravenţiei imputate şi, după caz, la stabilirea sancţiunii contravenţionale, la aplicarea măsurii de siguranţă sau la înlăturarea executării sancţiunii.

În contextul prevederilor legale enunţate, instanţa notează că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022, lui Mancuş Liviu i se impută săvârşirea contravenţiei prevăzută de art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional, săvârşită în perioada de timp 31 martie 2020-27 septembrie 2022.

Potrivit art. 30 alin. (1), (2) şi (5) din Codul contravenţional, prescripţia înlătură răspunderea contravenţională. Termenul general de prescripţie a răspunderii contravenţionale este de un an. Termenul de prescripţie curge de la data săvârşirii contravenţiei şi până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravenţională.

Iar, potrivit art. 441 alin. (1) lit. b) şi f) din Codul contravenţional, procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art. 3 alin. (3), art. 4 alin. (3), art. 20–31, precum şi dacă nu este nu este identificat făptuitorul şi/sau termenul prescripţiei tragerii la răspundere contravenţională a expirat.

Conform art. 461 alin. (1) din Codul contravenţional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin. (1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional.

Iar conform art. 26 lit. d) din Codul contravenţional, înlăturarea răspunderii contravenţionale pentru fapta ce conţine elementele constitutive ale contravenţiei are loc în cazul: prescripţiei răspunderii contravenţionale.

Totodată, se reţine că, pentru săvârşirea contravenţiei prevăzută la art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional, nu este prevăzut un termen special de prescripţie.

În aceste condiţii, instanţa constată că Mancuş Liviu a săvârşit contravenţia prevăzută de art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional care i se impută, în perioada de timp 31 martie 2020-27 septembrie 2022, fiindu-i întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 la data de 18 octombrie 2022, astfel, în speţă, instanţa de judecată reţine că de la data săvârşirii contravenţiei şi până la momentul examinării cauzei în instanţa de judecată a trecut o perioadă ce depăşeşte termenul de un an, situaţie care se încadrează în condiţiile art. 30 alin. (1), (2) din Codul contravenţional, fiind întrunit astfel termenul general de prescripţie de un an la data emiterii prezentei hotărâri, fiind aplicabile prevederile art. 441 alin. (1) lit. b) şi f) coroborat cu art. 461 alin. (1) din Codul contravenţional.

Subsidiar, instanţa de judecată relevă, că în pct. 21, 23 din Decizia nr. DCC34/2019 din 05.03.2019 de inadmisibilitate a sesizării nr. 44g/2019 privind excepţia de neconstituţionalitate a unor prevederi de la articolul 30 alin. (5) din Codul contravenţional, Curtea Constituţională a RM a reţinut că termenul general de prescripţie al răspunderii contravenţionale este de un an. *Acesta curge de la data săvârşirii contravenţiei şi până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravenţională*. Expirarea termenului de prescripţie are ca efect încetarea procesului contravenţional [*articolul 441 alin. (1) lit. b) din Cod*]. Din acest motiv, claritatea reglementării momentului de la care termenul de prescripţie începe să curgă şi la care se sfârşeşte prezintă o importanţă crucială pentru deznodământul procesului.

Spre deosebire de cauzele penale, în cauzele contravenţionale persoana învinuită de comiterea unei contravenţii poate fi sancţionată chiar de către autoritatea care are competenţa de a investiga fapta imputată. În funcţie de competenţa autorităţii, sancţiunea poate fi impusă printr-un act administrativ care ia forma unei decizii, unui proces-verbal etc. Deciziile (hotărârile) contravenţionale, inclusiv cele emise de agenţii constatatori în limitele competenţei atribuite prin lege, constituie documente executorii [articolul 11 lit. c) din Codul de executare]. *Cu toate acestea, actele administrative în discuţie pot fi contestate în instanţa de judecată în termen de 15 zile [articolul 448 alin. (4) din Codul contravenţional]. Contestaţia suspendă executarea sancţiunii contravenţionale [articolul 448 alin. (5) din Codul contravenţional],* ***fără a suspenda curgerea termenului de prescripţie al răspunderii contravenţionale, care poate fi suspendat doar dacă persoana care a săvârşit contravenţia se sustrage de la procesul contravenţional*** *[articolul 30 alin. (7) din Codul contravenţional].*

Având în vedere că în speţă nu au fost sesizate careva temeiuri de suspendare a curgerii termenului de prescripţie al răspunderii contravenţionale, instanţa de judecată consideră de cuviinţă de a admite contestaţia din alte motive decât cele invocate de contravenient şi de a dispune încetarea procesului contravenţional în privinţa lui Mancuş Liviu în baza art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional, din motivul expirării termenului

general de prescripţie de tragere la răspundere contravenţională prevăzut la art. 30 alin. (2) Cod contravenţional.

10. Faţă de cele ce preced, în conformitate cu art. art. 30 alin. (2), 441 alin. (1) lit. b), 448, 460-462 Cod contravenţional, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite contestaţia depusă de către contravenientul Mancuş Liviu, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în *****, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 111/07 din 18 octombrie 2022 şi deciziei de sancţionare în baza art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional, din alte motive decât cele invocate în contestaţie.

Se încetează procesul contravenţional în privinţa lui Mancuş Liviu în baza art. 330^2 alin. (2) Cod contravenţional, cu liberarea acestuia de răspundere contravenţională, din motivul expirării termenului prescripţiei de tragere la răspundere contravenţională prevăzut la art. 30 alin. (2) Cod contravenţional.

Hotărârea poate fi contestată cu recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile de la data pronunţării, sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani).

Preşedintele şedinţei,
judecător **Cuşcă**
Liliana